

Handlings- og tiltaksplan 2017.

Innleiing.

Handlingsplanen 2017 med framlegg til tiltak og aktivitetar byggjer på Parkplanen sine overordna satsingar som pt. er:

- SKAPE NÆRING OG KULTUR.
- TA VARE PÅ NATURARV OG MILJØ.
- TA VARE PÅ KULTURARV.

Følgjande føresetnader og rammevilkår er bestemmende i høve til val av tiltak og gjennomføring av desse:

- Oppfylging av Verdsarvkonvensjonen lokalt gjennom funksjonen som verdsarvkoordinator.
- Semje i Verdsarvrådet.
- Initiativ og innspel frå partnerar, stiftarar/ parkkommunane og tilsette i parkorganisasjonen.
- Tilsegn om midlar til gjennomføring/ tilgjengeleg prosjektøkonomi.

Handlingsplanen er resultatet av ein prosesses som involverar :

- Parkpartnerane
- Stiftarane
- Tilsette i parkorganisasjonen
- Parkstyret

Handlingsplanen er handsama av Parken sitt arbeidsutval den 15. desember (A-sak 09/16) og godkjent av Parkstyret i møte den 6. januar 2017. (Sak 06/17) Revidert av Parkstyret den 15. juni 2017 (Sak 13/17).

Kap.	Innsatsområde/ tiltak				
1.9.	Parkmøte: Vidareutvikle parkmøte/ allmøte til felles forum, arrangere parkmøte innan ultimo april 2016.	50 000	50 000	Partnarane, stiftarane m.fl.	Dagleg leiar
1.10.	Møteplassar: Gjennomføre samlingar for partnarane - vår og haust. Faglig/ tematisk og sosialt.	20 000	20 000	Partnarane, stiftarane m.fl.	Dagleg leiar
	Sum Møteplassar	70 000	70 000		

Kap.	Innsatsområde/ tiltak	Budsjett 2017	NVP	Partnerar/ Samarbeidspartar	Gjennomført	Ansvar
2.	SKAPE - NÆRING og KULTUR					
VERTSKAP OG FORMIDLING:						
2.1	Vertskapskurs: Vidareutvikle og gjennomføre SOGNAvertkurset for 1.linje personell i reiselivsverksemdar og andre verksemdar i Verdsarvparken. Fokus på basiskunnskap om området/ regionen/ verdsarven og kva det kan tilby av opplevingar og aktivitetar. Kan og omfatte visningsturar i området. Oppstart revisjon av konsept/innhald	50 000	0 (20 000)	Partnerane Visit Sognefjord AS Parkkommunane mv. SJH/ Ressursenteret	Juni	SJH/ Visit Sognefjord AS
2.2.	Vertskap i praksis: Kartlegge kva dei ulike aktørane i Verdsarvparken formidlar til gjestene sine. Grunnlag for felles guide -og vertskapsmanus.	20 000	20 000	Parkpartnerane	Desember	Prosjektmedarb. kommunikasjon
2.3.	Verdsarven som ressurs – PILOT fagbrev i berekraftig reiseliv: Syner til eigen prosjektomtale. Merknad frå Arbeidsutvalet: Støttar prosjektet men prosjektleiing/ ansvar for gjennomføring vert lagt til parkpartner SJH.	335 000	0 (140 000)	SJH Flåm AS Voss gymnas Nye Voss vgs Sognefjorden N.H.	Mars	SJH.
2.5.	Lokale informasjons- og visningscenter (Verdsarvhus): Vidareføre arbeidet med å utvikle og etablere eit tilpassa formidlingskonsept i grendene (Verdsarvhusa) med fokus på verdsarvstatusen, Verdsarvparken og kvar einskild grend. Prosjektet har som delmål å skape aktivitet i og kring tidlegare skulehus/ grendehus samt involvere grendene i formidlingsarbeidet. Verdsarvhusa skal vere Fjordportalen sine "filialar." Bygda Underdal var pilot for denne satsinga i 2015	400 000	200 000	Bakka grendalag Jordalen grendalag Verneområdestyret Tilsette i parkorg	Desember	Prosjektmedarb. Bakka grendalag Jordalen grendalag
2.6.	Formidling og informasjon: 1. Vidareutvikling og drift av nettsida www.naroyfjorden.no . Tilpassing og oppgradering til nye tekniske løysingar. Omsetjing til engelsk. (Partnerar/ grendalag utan eiga side kan få tilgang til Parken sine nettsider.) 2. Utvikling og produksjon av plakatar/ profileringsmateriell 3. Auka satsing på å nytte lokal og regional media til informasjon/ formidling/ omtale av prosjekt og tiltak. 4. Koordinering, kunngjering og profilering av partnerane sine aktivitetar/ arrangement gjennom utvikling/ produksjon av plakatar og annonser for media og nett. Besøksrunde/ oppfølging av partnerar. 5. Implementere felles handbok/ retningsliner for bruk av parklogo/ parkprofil.	50 000 80 000 120 000	50 000 80 000 120 000	Lokale blad og regionale aviser mv. Partnerane	Desember	Parkorganisasjonen

Kap.	Innsatsområde/ tiltak	Budsjett 2017	NVP	Partnarar/ Samarbeidspartar	Gjennomført	Ansvar
MAT, HANDVERKS- OG OPPLEVINGSPRODUKSJON:						
2.8.	<p>SAKTE: Støtte ei spissa satsing i samarbeid med SAKTE- alliansen om utvikling av natur - og kulturbasert reiseliv i Verdsarvparken med fokus på tilrettelegging, produktutvikling, merkevarebygging og utvikling av ein marknad for produkt som styrkar motivet for vern av landskaps- og kulturverdiane.</p> <p>Brei framhjelp: Vidareføre framhjelp og støtte av nye regionale initiativ og satsingar innan mat-, handverks- og opplevingsproduksjon. Utvikle nettverk, knyte kontakt/ etablere samarbeid med liknande satsingar i parkregionen, lyfte fram og synleggjere mangfaldet på marknader og arrangement. Gjennomføre tematiske møteplassar/ produsentforum.</p>	300 000	100 000	Partnarane/ SAKTE-alliansen Kommunane Visit Sognefjord Sognefjorden Næringshage Voss Næringshage/ Vossameny	Desember	Parkorganisasjonen
		50 000	0 (50 000)			
2.10.						
Arrangement						
2.12.	<p>"GÅ"-festivalen" Aurland: "GÅ" er ein grøn festival i regi av partnar 29/2 Aurland AS som skal knytte menneske og natur saman og gje Aurland ein identitet som "Gå-hovudstaden". Målgruppa er barnefamiljar og vaksne i segmentet som ikkje søker ekstrem sport, men ekstrem lukke - gjennom å gå. Tema i år er vandring knytt til vatn.</p>	200 000	0 (25 000)	Parkpartnarane	August	29/2 Aurland
2.13.	<p>Geologi og verdsarvdagar: Vidareutvikle og gjennomføre temadagar tufta på verdsarverdiane for barnehage- og barneskuleborn:</p> <p>1.Fjord- og kulturlandskapsdag på Bakka for a) førskuleborna ved Hauge og Sundve bh + 1. kl ved Sundve skule b) førskuleborn frå Spiren og Vangen + 1. kl frå ABU c) Flåm bh + 1.-2. kl. Flåm Skule 2.Geologidag for Vangsnes og Feios bh + skule.</p>	40 000	40 000	Barnas turlag/ turlaga, barnehagane, geologar, bygdevertar og andre parkpartnarar.	November	Parkforvaltar kulturminne og formidling
2.14.	<p>Guida turar i Verdsarven: I lag med dei lokale turlaga/ grendalaga planlegge og gjennomføre 1 guida tur i kvar av Parkkommunane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aurland: Langhuso-Botn 2. Voss: Stalheim-Brekkedalen-Kinnarbekken-Haugane-Jordalen 3. Lærdal: Hausen 4. Vik: Varpet-Haugasetdalen-Gullsetdalen fram til Svartavatn 	60 000	50 000	Lokale turlag, grendalag og andre parkpartnarar.	November	Parkforvaltar kulturminne og formidling

Kap.	Innsatsområde/ tiltak	Budsjett 2017	NVP	Partnerar/ Samarbeidspartar	Gjennomført	Ansvar
2.15.	Verdsarvturen, Bakka: Innsats og hjelp til organisering og gjennomføring av arrangement.	15 000	5 000	Bakka grendalag SNO	August	Bakka grendalag
2.16.	Kongevegmarssjen, Stalheim: Organisering, marknadsføring og gjennomføring. Opning av nyrestaurert veg. Utsett frå 2016	30 000	17 000	Stalheim Landskapspark	September	Stalheim Landskapspark
2.17.	Stalheimskleiva Opp, Stalheim: Organisering, marknadsføring/profilering og gjennomføring av arrangementet 14. mai .	80 000	20 000	Stalheim Landskapspark	Mai	Stalheim Landskapspark
2.18.	Motbakkeløp Rimstigen Opp, Bakka: Innsats til utvikling, organisering, koordinering, marknadsføring og gjennomføring.	85 000	25 000	Aurland Idrettslag Bakka Grendalag	Juli	Aurland Idrettslag
2.19.	Nynorske litteraturdagar: Planlegge, organisere, marknadsføre og gjennomføre arrangementet <i>Nynorske litteraturdagar 2017 helga 27.-29. oktober.</i> Merknad frå arbeidsutvalet: NVP tek initiativ til eit felles møte med repr. for festivalane i Parkregionen.	1 000 000	300 000 (900 000)	Festivalstyre Lag og organisasjonar Frivillige	November	Prosjektlear
2.20.	Kulturminnedagen 2017: Vert gjennomført i samband med guida tur i Voss kommune - sjå pkt. 2.14.	15 000	15 000	Skulane, barnehagane, lag og organisasjonar	September	Parkforvaltar Kulturminne og formidling
2.21.	Geologien dag 2017: Vert gjennomført i samband med guida tur i Vik kommune.	15 000	15 000	Skulane, barnehagane, lag og organisasjonar	Oktober	Parkforvaltar Kulturminne og formidling
Anna						
2.22.	Forprosjekt "Styvi Gardsmuseum": Garden Styvi ved Nærøyfjorden er eit kulturminne av stor kulturhistorisk og opplevingsmessig verdi. Den utgjer ein av dei viktigaste attraksjonane langs Nærøyfjorden og er veldig mykje besøkt av turgåarar, skuleelevar, turistar frå inn- og utland. Gardsmuseet er mykje vitja men trengje eit løft for å bli meir publikumsvenleg. Forprosjektet kal førebu tilrettelegging for auka publikumsbesøk og formidlingsverdi til museet. Utsett frå 2016. Merknad frå arbeidsutvalet: Forprosjektet lyt i tillegg få utarbeidd ein film med Botolv Hov som fortel om tinga i Gardsmuseet.	85 000	50 000	Styvi Gard	Desember	Parkforvaltar - kulturminne og formidling
SUM SKAPE NÆRING OG KULTUR		3 030 000	1 107 000			

Kap.	Innsatsområde/ tiltak	Budsjett 2017	NVP	Partnerar/ Samarbeidspartar	Gjennomført	Ansvar
3	TA VARE PÅ NATURAV OG MILJØ					
3.1.	Tiltaksplanen for kulturlandskapet i Vestnorsk fjordlandskap: Auka innsats og fokus med mål om å auke økonomien i eksisterande ordningar/ etablere økonomi til ordninga med investeringsbidrag. Kontakte sentrale samarbeidspartar og styresmakter.			Verdsarvrådet Kommunane FM-landbruksavdelinga	Desember	Dagleg leiar
3.2.	"Leave No Trace": Partner Njord vil arrangere 2 kurs våren 2017: - Leave No Trace Educator (Sporlaus ferdsel)Wilderness First Responder (Fyrtehjelp) 4 Stipend til kvart kurs	55 000	27 000	Njord AS, NCE. NOLS, Kayak the Fjords	April	Njord AS v/ Ervin Mejía
3.3.	Besøksforvaltningsplan for Vestnorsk fjordlandskap: Slutføring av eit 3-årig hovudprosjekt med mål om å etablere ein felles besøksforvaltningsstrategi/ - plan for Vestnorsk fjordlandskap. (Prosjektet har eit samla budsjett på kr. 5 790 000,-. Budsjett NVP sin del av år 3)	900 000	300 000 (400 000)	Geirangerfjorden Verdsarv Verdsarvrådet Regionalt Forskingsfond Verneområdestyret Reisemålselskapa mv.	Desember	Dagleg leiar
3.4.	Prosjekt "Levande Fjordlandskap": 1. Gjennomføring av årleg dialogkonferanse mellom alle aktørane på fjorden og forvaltninga om forpliktande felles ambisjonar og tiltak for utsleppsfri fjordturisme. 2. Følgje opp forvaltningsregime knytt til fjordcruiseverksemda. 3. Fjord Cruise i rute og charter. Pådrivarrolle for eliminering av ueigna båtmateriell som lagar bylgjer og erosjonsproblem eller ureinar til luft og fjord. 4. Pådrivar for elektrifisering ved kai og eliminering av utslepp til luft og sjø. Innspel frå Arbeidsutvalet: 5. NVP inviterer til ope møte om forvaltning av LVO: a. Informasjon om lovverk og forvaltningsregime for LVO. b. Føremål å starte ein open debatt om korleis forvaltninga fungerer. -Synleggjere med konkrete dømer på saker i NLVO. -Kva er føremålet med vernestatusen. -Kva handlingsrom gjev det for lokalsamfunnet.	300 000	100 000 (200 000)	Flåm AS Visit Sognefjord The Fjords Parkpartnerane Forvaltninga	Desember	Prosjektmedarbeidar

Kap.	Innsatsområde/ tiltak	Budsjett 2017	NVP	Partnarar/ Samarbeidspartar	Gjennomført	Ansvar
3.5.	"Twinning"- samarbeid med Glacier Bay, Alaska. Vidareføring av samarbeidet mellom Vestnorsk fjordlandskap v/ Verdsarvrådet og Galcier Bay v/ NPS. Mål om signering av konkret samarbeidsavtale våren 2017	50 000	10 000 (50 000)	Verdsarvrådet Geirangerfjorden Verdsarv Verdsarvparken Glacier Bay	August	Dagleg leiar
Skjøtsel og tilrettelegging						
3.6.	Tursti Brekkfossen, Flåm: Støtte til gjennomføring/ slutføring av tilretteleggingsprosjekt ved Brekkfossen - ein svært mykje nytta tursti. Betre og sikrere tilkomst. Oppsett av infoskilt. (Prosjekt vidareført frå 2016.)	600 000	150 000	Aurland kommune Verneområdestyre/SNO Grunneigarar Reiselivsverksemdar	Oktober	Aurland kommune/ SNO
3.7.	"Amfi" Flatedalen: Utarbeide plan/ skisse for etablering av eit aktivitetsområde, allment tilgjengeleg for skular, gjester i området, ved Leina i Flåmsdalen. Merknad frå arbeidsutvalet: Tiltaket er vurdert og prioritert av arbeidsutvalet.	20 000	20 000	Rotfesta v/ Gry Mørk	Oktober	Prosjektmedarbeidar
3.8.	"Vandring og verdiskaping": Vidareføring av det 3-årige og prosjektet med mål om å kvalitetssikre eksisterande infrastruktur samt få etablert/ synleggjort ei større potensiale for vandring og andre aktivitetar gjennom styrka samarbeid og samhandling mellom dei ulike aktørane om kva turvegar/ vandringsruter som skal prioriterast for tiltak. Eigen tiltaksplan.	250 000	200 000 (250 000)	Grunneigarar, lag og organisasjonar, destinasjonsselskap	Desember	Prosjektmedarbeidar.
3.9.	Informasjonstavler: Vidareføre utvikling/ produksjon og oppsett av verdsarvtavler/ lokale infotavler i og kring Verdsarvområdet i samsvar med revidert skiltmal.	400 000	400 000	Grendene/grunneigar/ Verneområdestyret + SNO.	Oktober	Prosjektmedarbeidar.

Kap.	Innsatsområde/ tiltak	Budsjett 2017	NVP	Partnarar/ Samarbeidspartar	Gjennomfør t	Ansvar
3.10.	"Nye Aurlandsdalen " : Vidareføring av den 3-årige satsinga - som i samarbeid grunneigarar, lag og organisasjonar (VS), styringsgruppe for Aurlandsdalen skal: -Fremje, planlegge/ organisere og sikre gjennomføring av tiltak og aktivitetar knytt ma. istandsetjing/ vedlikehald, rydding, merking av stiar i Aurlandsdalen . Vere pådrivar og støtte for auka bruk og verdiskaping knytt til vandring. - Ta hand om/ koordinere akutte tiltak i dalen knytt til ras/ steinsprang . Ivareta sekretær oppgåver for styringsgruppe Aurlandsdalen. Jfr. eigen tiltaksplan.	300 000	200 000	Styringsgruppe Arbeidsgruppe	Desember	Prosjektmedarbeidar
3.11.	Rydding, merking, skilting av turstiar/ vegar: Vert gjennomført/vidareført i samsvar med turkart for Vestnorsk fjordlandskap/ turboka Opptur Nærøyfjorden. I tillegg slutføre skilting av turveg i Jordalen og gml. veg Berekvam-Vidme i Flåmsdalen.	300 000	200 000 (250 000)	Partnarar/grendalag/ Turlaga/ SNO Verneområdestyret	November	Prosjektmedarbeidar.
3.12.	Kongevegen Haugsvik – Stalheim: Opprusting av den mykje brukte kongevegen som turveg, til og å nyttast som sykkelveg. Slutføring av prosjektet + oppsett av 5 stk. infotavler. (Utsett frå 2016)	85 000	25 000	Stalheim Landskapspark	Desember	Stalheim Landskapspark
3.13.	Skjøtsels- og ryddedagar med barneskuleklassar: Gjennomføre rydde - og merketiltak på bygdenære stiar i samarbeid med skuleklassar i Aurland, Flåm. Feios og Fresvik.	25 000	25 000	Skulane i verdsarvparken	Oktober	Prosjektmedarbeidar
3.14.	Miljøpatruljen i Verdsarvparken: Forprosjekt med mål om å etablere ei 3-5 årig satsing på ein felles miljøpatrulje/ rangerteneste som skal yte vennligsinna vertskap i felt i tillegg til å ha tilsyn/ oppfølging med grunnleggande infrastruktur som off. toalett og søppelhandtering mv.. Innsatsområda vil vere Aurlandsdalen, Flåmsdalen og Aurlands- og Nærøyfjorden. Finansiert med destinasjonsbidrag.	50 000	0 (50 000)	Parkpartnarane, kommunane, reiselivsverksemdar, Destinasjonsselskapa	Oktober	Prosjektmedarbeidar/ Dagleg leiar
	SUM TA VARE PÅ NATURARV OG MILJØ	3 335 000	1 657 000			

Kap.	Innsatsområde/ tiltak	Budsjett 2017	NVP	Partnarar/ Samarbeidspartar	Gjennomført	Ansvar
4	TA VARE PÅ KULTURARVEN					
4.1.	Samarbeid med barnehagane og skulane: Verdsarvparken har som målsetjing at verdsarven Vestnorsk fjordlandskap skal bli ein naturleg del av skulekvardagen i Nærøyfjordområdet. I samarbeid med skulane i og inntil Verdsarvparken vert det gjennomført pedagogisk opplegg som set fokus på verda sin arv/ vår arv, geologi, vertskaft, entreprenørskap/ næringsutvikling. Auke innsatsen mot barnehagane og dei andre skulane i parkregionen. Styrke leirskuletilbodet i Dyrdal.	150 000	100 000	Skulane i Verdsarvparken SNO/ Verneområdestyret Kommunane	September	Parkforvaltar - kulturminne og formilding
4.2.	Verdsarvseminar: Planlegge og gjennomføre eit seminar om verdsarv og Vestnorsk fjordlandskap generelt/ geologi spesielt. Målgruppa er tilsette i barnehagane på Vangen, i Fresvik, Feios. Flatbygdi og Sundve.	25 000	20 000	Skulane og barnehagane i Verdsarvparken.	November	Parkforvaltar - kulturminne og formilding
4.3.	Husmannsplassar i Haugsvik: Prosjektet har som mål å samle inn info om gamle husmannsplassar i Haugsvik/Stalheim i samarbeid med Vossestrand Sogelag. Arkivering, gps-merking, digitalisering evt. bok.	60 000	15 000	Stalheim Landskapsark	Mai	Stalheim Landskapsark
4.4.	Kurs og seminar i innan byggeskikk, bygningsvern og tradisjonshandverk: Planlegge og gjennomføre ein serie på 10 kurs som eit aktivt oppfølging av restaureringsplanen for Vestnorsk fjordlandskap - Nærøyfjorden.	125 000	25 000 (125 000)	Parkpartnarane, Kulturavdelinga hjå kommunen og fylkeskommunen	Desember	Parkforvaltar - kulturminne og formilding
4.5.	"Verdsarvparken Landskapshotell": 3-årig prosjekt med siktemål å få fleire stølsbygningar, husmanns- og kårstover i og rundt verdsarvområdet sett i stand og i aktiv bruk i næringsssamanheng i form av overnatting og friluftsliv	25 000	0 (25 000)	Aurland kommune v/nærings- og kulturavd. Reismålsselskapa	Desember	Parkforvaltar - kulturminne og formilding
	SUM TA VARE PÅ KULTURARV	385 000	160 000			
	SUM BRUTTOBUDSJETT HANDLINGSPLAN 2017	10 410 000	6 554 000			

Merknad: Gjennomføring føreset løyving av økonomi i tråd med finansieringsplan.

Aurland, pr. 11. juni 2017.

Erling Oppheim
Dagleg leiar